

Грамматика української мови у функціональному аспекті

Дисципліна за вибором для здобувачів вищої освіти 3-го року навчання (доктор філософії).

Спеціальність 035 Філологія

Опис дисципліни

- ▶ Кількість кредитів – 4
- ▶ Загальна кількість годин –120
- ▶ Змістових модулів – 2
- ▶ Лекції - 16 год.
- ▶ Практичні - 24 год.
- ▶ Самостійна робота - 80 год.
- ▶ Вид контролю – залік

Викладач – **Олексенко Олена Андріївна**, кандидат філологічних наук, професор, професор кафедри української мови ім. професора Л.А. Лисиченко

Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Грамматика української мови у функціональному аспекті» - опанування аспірантами функціональної специфіки граматичних одиниць мовної системи, ролі функціонального потенціалу мовної одиниці для визначення її місця в системі частин мови й у синтаксичному строї.

Завдання курсу:

1. Удосконалити аналітико-синтетичні здібності здобувачів, які лежать в основі підготовки фахівця-філолога за 3 рівнем вищої освіти.
2. Формувати вміння диференціювати граматичні явища за їхнім функціональним призначенням, зіставляти і встановлювати спільні та відмінні ознаки одиниць однієї функціонально-семантичної і функціонально-граматичної категорії.
3. Навчити застосовувати загальні положення теорії функціональної лінгвістики для пояснення конкретних граматичних явищ.
4. Розвивати здатність і вміння вести коректну лінгвістичну дискусію, володіти достатньою аргументною базою для відстоювання наукових позицій у царині функціональної граматики.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади й основні поняття функціональної лінгвістики

Тема 1. Поняття про функції мовних одиниць. Типи функцій.

Тема 2. Становлення функціональної лінгвістики. Зв'язок функціональної лінгвістики з іншими сферами лінгвістичних знань.

Тема 3. Функціонально-семантична категорія. Функціонально-семантичне поле.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 2. Функціональність мовних одиниць граматичного рівня

Тема 1. Склад та ієрархія частин мови з погляду функціональної граматики.

Тема 2. Перехідні явища в системі частин мови. Елементи аналітизму.

Тема 3. Система та структура морфологічних категорій української мови.

Тема 4. Функціональний напрям у синтаксисі.

Тема 5. Ієрархія синтаксичних категорій з погляду функціональної граматики.

Тема 6. Класифікація речень у сучасній українській мові.